

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

Daniel Defoe a la Catalunya de fa 300 anys

Daniel Defoe, l'autor de la que està considerada la primera novel·la en anglès, *Robinson Crusoe*, va ser un prolífic escriptor –molt sovint amb pseudònim–, periodista i espia. El seu terreny se situava a cavall entre la realitat i la ficció: aquest és el cas de *The military memoirs of captain George Carleton*, llibre publicat el 1728, quan Defoe ja era famós, però sense que se n'esmentés la veritable autoria. Defoe volia que el lector pensés que eren unes memòries verídiques.

L'obra, que va passar sense pena ni glòria, tracta de les aventures de Carleton a la Tercera Guerra Anglo-holandesa (1672-1674), la Guerra dels Nou Anys (1688-1697) i sobretot la Guerra de Successió, que ocupa el gruix del llibre. Amb els anys, el text acabaria tenint una segona vida de la mà de Sir Walter Scott, l'autor d'*Ivanhoe*, que el va tornar a publicar i li va fer un pròleg. En català surt ara per primer cop, traduït per Jordi Ainaud, amb el pròleg de Scott, un estudi introductori a càrrec d'Àngel Casals i Arnau Cònsul i uns annexos que contextualitzen l'època.

El capità Carleton (Ed. La Mansarda) té la gràcia de ficar-te, per dir-ho així, en l'interior de la batalla. Escrit en forma de memòries, inclou episodis bèl·lics i un munt de detalls, tant de caràcter militar com de la vida de l'època. Per al lector d'aquí, a més, hi ha el valor afegit que bona part de les aventu-

L'AUTOR DE 'ROBINSON CRUSOE' VA FER UN FALS DIETARI SOBRE UN MILITAR ANGLÈS A CATALUNYA

res de Carleton transcorren per terres catalanes. Per exemple per Montserrat, on el capità passa uns dies, no per atzar o necessitat, sinó per interès propi: "N'havia sentit a parlar molt, i això m'havia fet entrar un desig ardent d'anar-hi". Descriu la muntanya com "una mena de bosc petrificat" o "les ruïnes imponents d'algun edifici immens" i "una perfecta muntanya

d'agulles barrejades amb arbres colossals, i tan bella que no et cansaries mai d'admirar-la ni deixaria d'intrigar-te". El setge de Barcelona del 1705 també és tractat extensament. A més, viatja a València, la Manxa, Madrid i el País Basc, fins que torna a casa el març del 1713.

Pel detallisme, és probable que Defoe, que de jove havia fet de comerciant de calceteria, conegués de primera mà alguns indrets, especialment Montserrat. No ho sabem. I tampoc sabem si va conèixer Carleton, que efectivament és un personatge històric, o si en va heretar algun document, o si tot és fruit de la seva imaginació. ♦♦

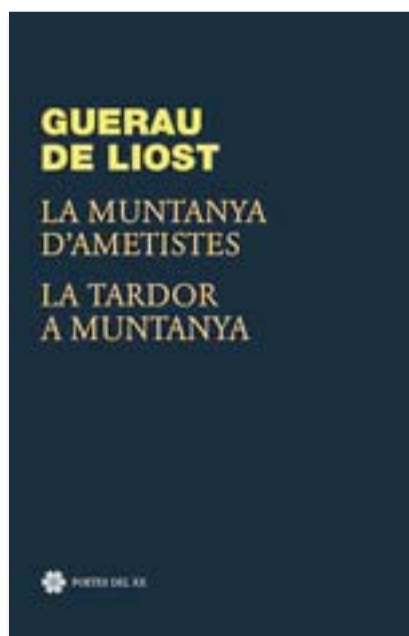
POETES DEL XX

JORDI NOPCA

L'anguila de Guerau de Liost

L'impressor Octavi Viader va publicar la primera versió de *La muntanya d'amethystes* l'any 1908. El seu autor, Jaume Bofill i Mates –que signava amb el pseudònim de Guerau de Liost–, tenia aleshores 30 anys. Va morir 25 anys després sense poder veure publicada la revisió que n'havia enllestit, "amb el títol ara ortografiat de *La muntanya d'ametistes* i el contingut refet de cap a cap", tal com recorda l'editor Jordi Cornudella a l'inici del volum que els lectors de l'ARA podran aconseguir diumenge, integrat per la versió del 1933 i *La tardor a muntanya i altres poemes*, recull de poemes pòstums.

Prologat per Josep Carner, *La muntanya d'ametistes* és un dels llibres més representatius del

Noucentisme. Segons Eugeni d'Ors, De Liost "empresona la natura". Carner afegeix, després de lamentar la mort de l'amic: "És la teva exploració incipient, i ja tan sortosa, de la bellesa que sobtadament, de pertot et cridava amb veu entenedora, i és l'esplai insabut del teu propi misteri que se li ajuntava". Dos exemples: "Així, les fades / en els estanys / juguen plegades a fer paranys, / mostrant la nua / beutat del cos. / Ai de qui grua / copsar-ne un tros!" (*Fantasia*); "L'anguila que forga / esbulla un estol / de barbs que a la gorga / prenien el sol" (*El torrent*). ♦♦

LA MUNTANYA D'AMETISTES / LA TARDOR A MUNTANYA

GUERAU DE LIOST
EDICIONS 62. 232 PÀG. / 9,95 €

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Brúixoles que...
ALBERT ESPINOSA
Rosa dels Vents
240 pàgines i 16,90 €

1/3

[2] Victus
ALBERT SÁNCHEZ-PIÑOL
La Campana
606 pàgines i 24 €

-/2

[3] La marinada sempre...
LLUÍS FOIX
Columna
256 pàgines i 19,90 €

2/2

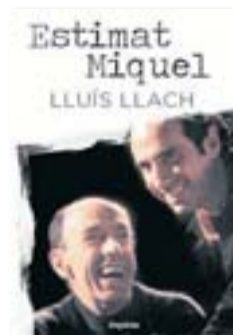
[4] L'estiu que comença
SÍLVIA SOLER
Planeta
230 pàgines i 21,50 €

3/5

[5] Plans de futur
MÀRIUS SERRA
Proa
252 pàgines i 21,50 €

10/7

NO-FICCIÓ

[1] Estimat Miquel
LLUÍS LLACH / MIQUEL MARTÍ I POL
Empúries
352 pàgines i 23,95 €

3/3

[2] S'ha acabat el bròquil
JAUME BARBERÀ
Edicions B
144 pàgines i 15 €

-/1

[3] Viure per sentir-se viu
ALBERT BOSCH RIERA
Edicions B
208 pàgines i 17 €

-/2

[4] No t'aturis mai
ISIDRE ESTEVE
Columna
176 pàgines i 18 €

-/3

[5] El menjar de la família
FERRAN ADRIÀ
La Magrana
384 pàgines i 19,95 €

-/3

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Brújulas que buscan...
ALBERT ESPINOSA
Grijalbo
240 pàgines i 16,90 €

1/4

[2] La reina descalza
ILDEFONSO FALCONES
Grijalbo
752 pàgines i 22,90 €

3/7

[3] Pídeme lo que quieras
MEGAN MAXWELL
Planeta
432 pàgines i 14,90 €

2/5

[4] Cincuenta sombras (II)
E.L. JAMES
Grijalbo
656 pàgines i 17,90 €

7/40

[5] Cincuenta sombras (III)
E.L. JAMES
Grijalbo
656 pàgines i 17,90 €

5/40

NO-FICCIÓ

[1] La enzima prodigiosa
HIROMI SHINYA
Aguilar
224 pàgines i 17 €

-/3

[2] El libro de Euroclub
XAVI MARTÍNEZ
Cúpula
176 pàgines i 14,95 €

-/1

[3] Nadie es más que...
MIGUEL ÁNGEL REVILLA
Espasa Calpe
256 pàgines i 19,90 €

2/53

[4] Cosas no aburridas...
MR. WONDERFUL
Lunwerg
148 pàgines i 15 €

-/1

[5] Papa Francisco...
RUBIN/AMBROGETTI
Edicions B
200 pàgines i 15 €

1/4

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat